

PARASTA MAASEUDULLE

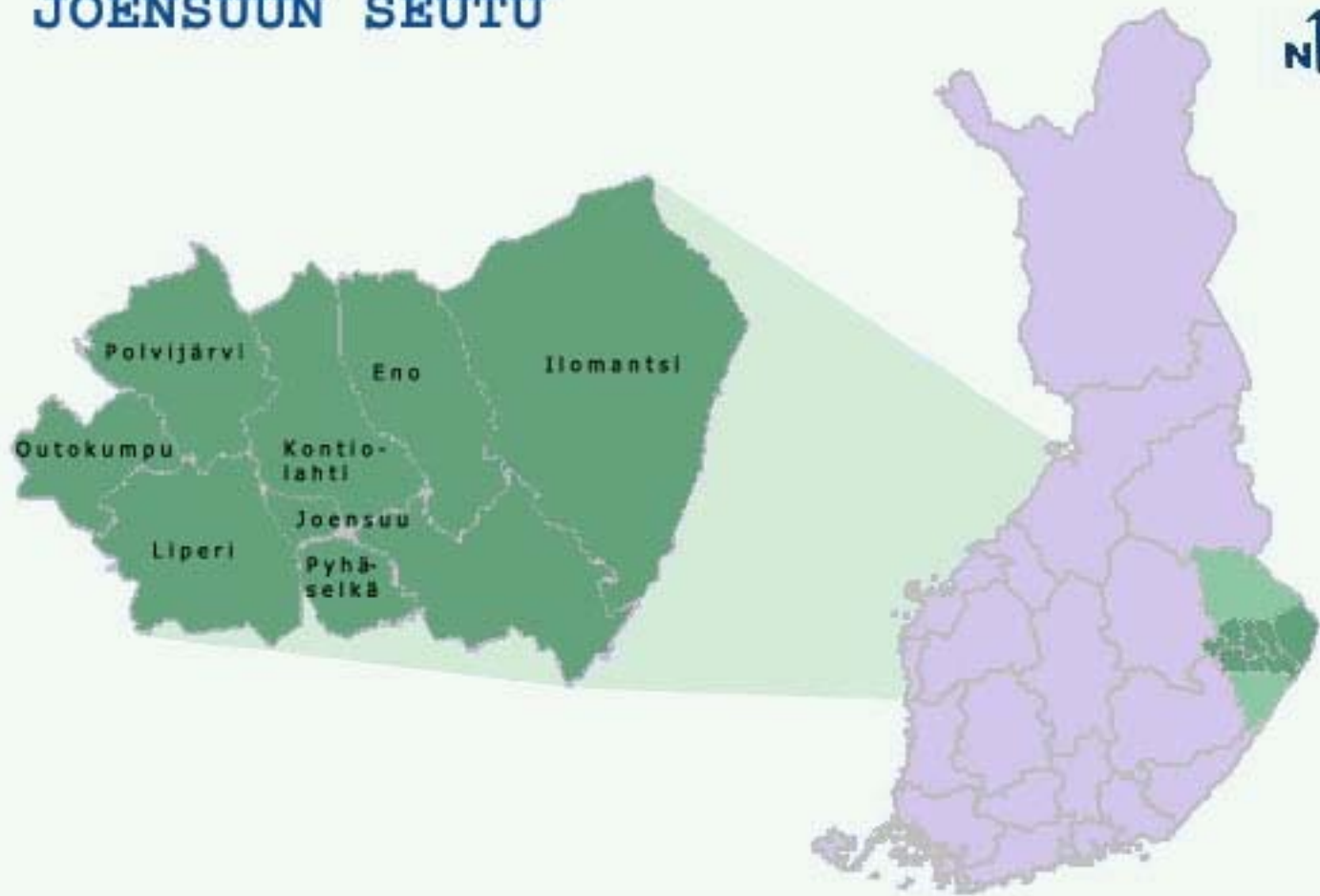
LÄHIPALVELUJEN JÄRJESTÄMINEN KUNTALIITOKSESSA

MAASEUDUN PARAS -SEMINAARI 27.11.2006

STAKES, HELSINKI

JUHANI ROUVINEN
KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ
JOENSUUN SEUDUN SEUTUHALLINTO

JOENSUUN SEUTU

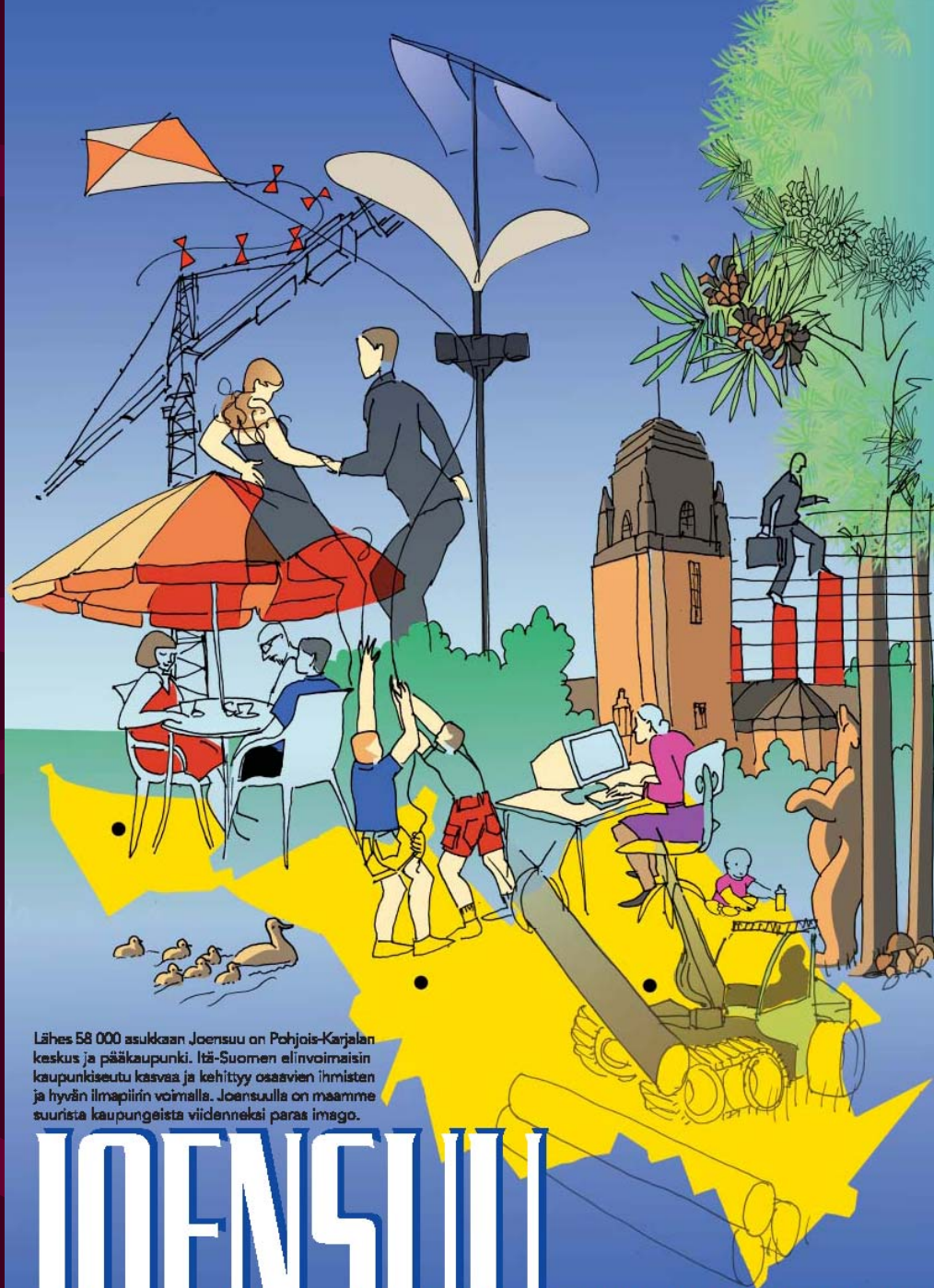
JOENSUUN SEUTU

ITÄ-SUOMEN
ELINVOIMAININ
KASVUKESKUS

- ▶ vahva kansainvälinen osaamiskeskittymä
- ▶ vetovoimainen sijaintipaikka yrityksille
- ▶ turvallinen ja virikkeellinen asuinympäristö
- ▶ paikka tulevaisuuden tekijöille

JOENSUUN
SEUTU

Joensuu Seudun seutuhallinto
www.joensuunseutu.fi

Lähes 58 000 asukkaan Joensuu on Pohjois-Karjalan keskus ja pääkaupunki. Itä-Suomen elinvoimaisin kaupunkiseutu kasvaa ja kehittyy osaavien ihmisten ja hyvän ilmapiirin voimalla. Joensuulla on maamme suurista kaupungeista viidenneksi paras imago.

JOENSUU

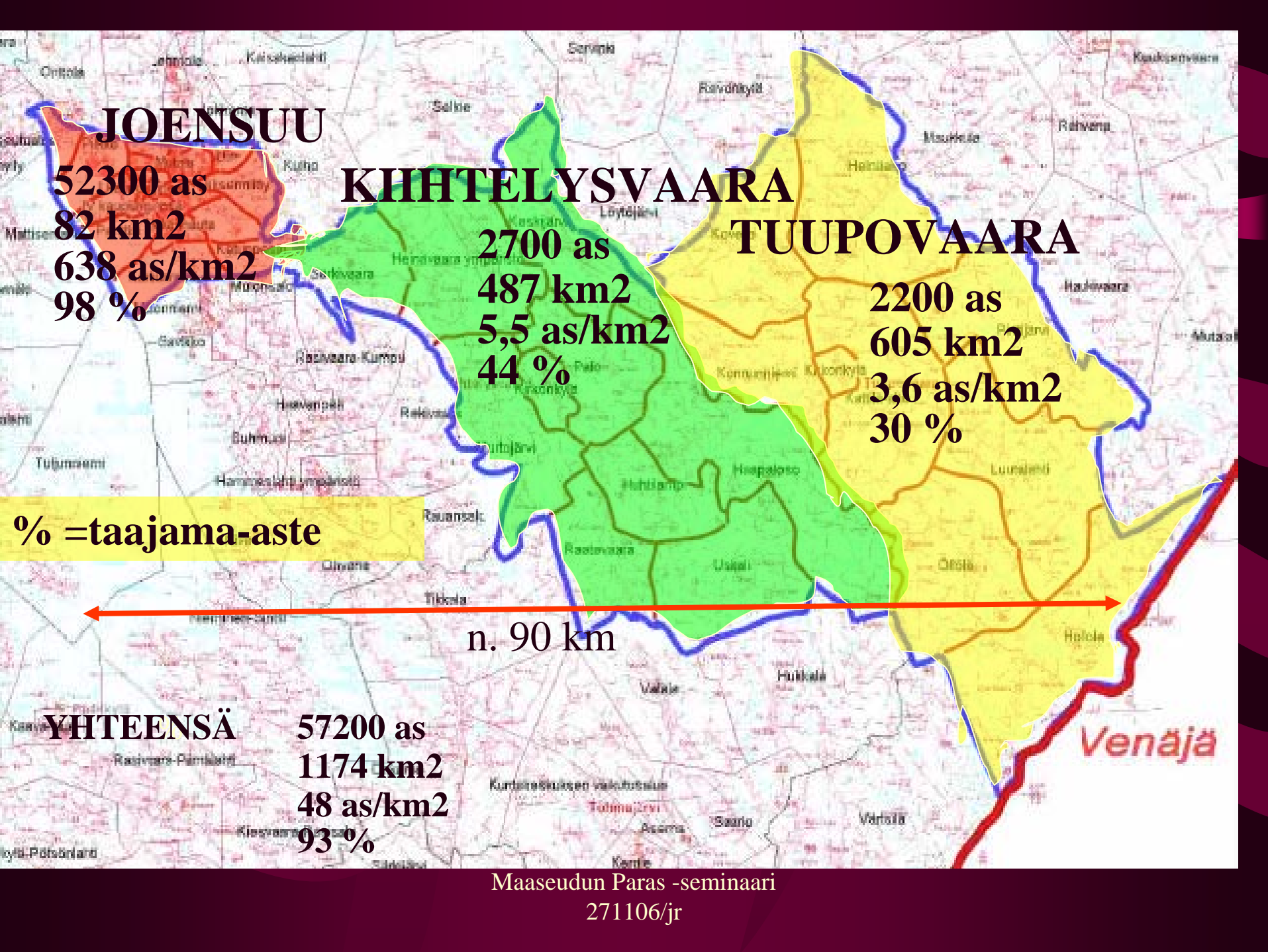
karjalaista sykettä, globaalia elinvoimaa

Joensuu - karjalaista sykettä, globaalia elinvoimaa

- * Venäjän tsaari Nikolai I:n vuonna 1848 perustama
- * Pohjois-Karjalan keskus
- * Kaupungin lähes 58 000 asukkaasta 20 000 on opiskelijoita tai koululaisia
- * Yliopistokaupungin väestön koulutustaso on maan korkeimpia
- * Joensuun kaupunki pyrkii takaamaan asiakaslähtöiset ja laatuvarmistetut palvelut asukkailleen.

- * Kaupungin vaikutusalueella asuu 115 000 ihmistä
- * Kaupunkiseudun yritystoimintaa edistää kuntien yhteinen elinkeinoyhtiö JOSEK Oy
- * Joensuun tiedepuisto Oy jalostaa uusista ideoista alueelle yrityksiä, työtä ja hyvinvointia
- * Erityisesti muovi- ja metalli sekä puuteknologia ovat kehittämisen painopisteitä.
- * Joensuu on vireä tapahtumien kaupunki, jossa järjestetään kesäisin mm. Ilosaarirock
- * Suomen suurin puurakennus, Joensuu Areena, luo erinomaiset puitteet tapahtumille

- * Kiihtelysvaaran ja Tuupovaaran liityttyä vuoden 2005 alussa osaksi Joensuuta, kaupungin matkailutarjonta monipuolistui ja monien mahdollisuuksien Venäjältä tuli Joensuun rajanaapuri

JOENSUU

52300 as
82 km²
638 as/km²
98 %

KIIHTELYSVAARA

2700 as
487 km²
5,5 as/km²
44 %

TUUPOVAARA

2200 as
605 km²
3,6 as/km²
30 %

% =taajama-aste

n. 90 km

YHTEENSÄ

57200 as
1174 km²
48 as/km²
93 %

Venäjä

LYHYESTI KIIHTELYSVAARASTA

- VÄESTÖMÄÄRÄLTÄÄN KASVAVA
 - IKÄRAKENNE NUOREHKOJA (23 % ALLE 15V)
 - 1980 -1990 LUVUILLA VÄESTÖN LISÄYS N. + 30 %
- TEOLLISTUNEIMPIA KUNTIA P-K:ssa
 - JALOSTUSTYÖPAIKAT 37 %
- PALVELUJEN SAATAVUUS HYVÄ
- PALVELUJEN KUSTANNUKSET PER ASUKAS ALHAISET
- VELKAANTUNUT
 - 2035€/AS
 - EI RISKINSIETOKYKYÄ
- KUMULATIIVISTA ALIJÄÄMÄÄ
 - 519 €/as
 - 1990 –LUVUN LOPULLA MUUTETTIIN VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄÄ SUOSIMAAN IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖRAKENTEN KUNTIA,
 - KIIHTELYSVAARA VÄLIINPUTOAJA (KEHITTYVÄ PIENKUNTA, IKÄRAKENNE NUOREHKO)

miksi kuntaliitos

- KUNTALIITOKSELLE TAVOITELTIIN KIIHTELYSVAARAN HYVÄN KEHITYSVAIHEEN JATKUMISTA JA TASAVERTAISTEN PALVELUJEN TURVAAMISTA KUNTALAISILLE
- TOIMINTA- JA TALOUSANALYYSIN MUKAAN TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN OLISI EDELLYTTÄNYT KEHITTYVÄN KUNNAN ALASAJOA
 - PALVELUJEN KARSIMISTA
 - INVESTOINTITOIMINNAN LOPETTAMISTA
 - ELINKEINOJEN KEHITTÄMISTOIMISTA LUOPUMISTA
 - KUNTALAISTEN VERORASITUKSEN LISÄÄMISTÄ
- ITSENÄISENÄ JATKAMINEN OLISI MERKINNYT VÄESTÖLLE TARJOTTAVIEN PALVELUJEN HEIKKENEMISTÄ SEKÄ VÄHENEMISTÄ JA ALUEEN OLOSUHTEITTEN TAANTUMISTA

VAARAT –KUNTALIITOSMALLI PALVELUJEN JÄRJESTÄMISEKSI

lähtökohta

- Joensuun kaupunki joutuu vastaamaan Vaarakuntien alueiden kehittämisessä samantyyppisiin haasteisiin, mihin maaseutupolitiikka yrittää vastata valtakunnallisella tasolla:
 - ”... MAASEUDUN ELINVOIMAISTAMINEN, RAKENNEONGELMIEN LIEVITTÄMINEN,
 - ASUKKAIDEN TOIMEENTULON, PALVELUJEN JA YHDYSKUNTIEN TOIMIVUUDEN PARANTAMINEN
 - SEKÄ MAASEUDUN KILPAILUKYVYN JA VETOVOIMAISUUDEN VAHVISTAMINEN ASUMISEN JA
 - YRITTÄMISEN SIJAINNIPAIKKAANA.”

periaate

- sopijaosapuolet sitoutuvat sellaiseen palvelutuotantoon, että se muodostaa palvelujen
 - tuottamisen, saatavuuden ja tehokkaan toiminnan kannalta mahdollisemman tarkoituksenmukaisen lopputuloksen
 - ja jonka Joensuun kaupunki, Kiihtelysvaaran kunta ja Tuupovaaran kunta pystyisivät toteuttamaan itsenäisinä kuntina
 - lähipalveluja ja etätyömahdollisuuksia kehitetään siten, että niissä voidaan ottaa huomioon palvelujen kysynnän ja tarjonnan vaatimukset palvelurakenteelle

VAARAT –KUNTALIITOSMALLI PALVELUJEN JÄRJESTÄMISEKSI

mitä sovittiin

- kuntaliitosavustukset käytetään kehittämiseen, ei normaalin palvelutoiminnan rahoittamiseen
- Joensuu saa haluamiinsa kehittämishankkeisiin ½ ja Vaarojen alue ½ ; yhdistämisyhteinen avustus yht. 6,7milj. euroa
 - palvelujen yhteensovittaminen n. 40 %
 - elinkeinoelämän kehittämien 45 %
 - perusrakenteen kehittäminen n. 15 %
- Investointi ja kehittämishankkeiden tuki; 1,7 milj. euroa
 - mm. maaseudun kehittämis- ja markkinointiohjelman rahoitus
- Kiihtelysvaaran ja Tuupovaaran kuntakeskuksissa säilyvät hallinnon, sosiaali-, sivistys-, terveys-, ja teknisen toimen asiakaspalvelu- ja lähipalvelutehtävät

VAARAT –KUNTALIITOSMALLI PALVELUJEN JÄRJESTÄMISEKSI mitä toteutetaan lähipalveluina

- PERIAATE

RIIPPUMATTA SIITÄ, MISSÄ SOSIAALI- JA
TERVEYSPALVELUT ALUEELLISESTI
SIJAITSEVAT, OVAT NE KAIKKIEN KUNNAN
ASUKKAIDEN KÄYTETTÄVISSÄ

**esim. osa kiihtelysvaaralaisista asuu lähempänä
Joensuun keskustaa taikka Tuupovaaran
kirkonkylää kuin entistä kuntakeskusta**

lähipalveluina tarjotaan

- **SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUISTA LÄHIPALVELUINA OVAT** (palvelut saatavilla Kiihtelysvaaran alueella, lähes vastaavat myös Tuupovaaran alueella)
 - terveyskeskus; lääkäri, terveydenhoito, labra, neuvola, kuntoutus, hammaslääkäri
 - vanhusten koti- ja laitoshoido (toimintakeskus, palveluasunnot, kotisairaanhoido, kotipalvelu)
 - lasten päivähoito (ohjaaja, päiväkodit, perhepäivähoito)
 - sosiaalityö (kaksi sosiaalityöntekijää)
 - nuorten vapaa-aikaohjaaja
 - kouluterveydenhuolto

VAARAT –KUNTALIITOSMALLI PALVELUJEN JÄRJESTÄMISEKSI

lähipalveluina tarjotaan

- muita lähipalveluja
 - peruskoulu (1-9 luokat ja erityisopetus) ja esikoulu
 - kansalaisopisto (seudullinen)
 - kirjasto (kaksi lähikirjastoa, seudullinen)
 - yhteispalvelupisteistä (ent.virasto) hoidetaan asiakaspalvelu- ja lähipalvelutehtäviä (hallinnon tuntemus)
 - rakennusvalvonnan vast.otto kerran viikossa
 - maaseudun kehittämisen projektipäällikkö
 - liikuntatilat (resurssiparannus kunnossapitoon kuten urheilukenttä, ladut, retkeilyreitit , sisäliikuntatilat, kunnossapito)

VAARAT –KUNTALIITOSMALLI PALVELUJEN JÄRJESTÄMISEKSI

kokemuksia

- mitä vaarojen alueen lähipalvelutarjonnan päälinjoista sovittiin, on toteutunut
- pääosin myönteistä palautetta, palvelut turvatut, myös positiivinen aluekehitys jatkunut (elinkeinotoimi, tonttimaan hankinta/kaavoitus, kunnallistekniikka)
- tarjonnan sopeuttaminen kysynnän muutokseen keskusteluttaa (esim. kouluverkko)
- yhdistyneiden organisaatioiden erilaisuus tuottanut toiminnallista (alku)kankeutta (byrokratia)
- kansalaisten toiveet (esim. kyläyhdistykset) eivät toteudu yhtä herkästi

uskottavuus

- miten Vaarojen lähipalvelujen käy tulevaisuudessa?
 - nyt siirtymäsäännökset vielä voimassa
 - Vaarojen lisät hallinnossa (1+1 edustajaa hallituksessa ja hallintokunnissa)
 - henkilöstön asema 5 v
 - seurantaryhmä
 - kuntaliitosavustusten kohdentamissopimus
 - odotusarvo (ns. ”mallina muillekin”)
- Vaarat oikea-aikaisella liitoshankkeella saanut plussaa
- myönteinen aluekehitys turvaisi edelleenkin myös lähipalveluja
- muutoksia tulee välttämättömästi

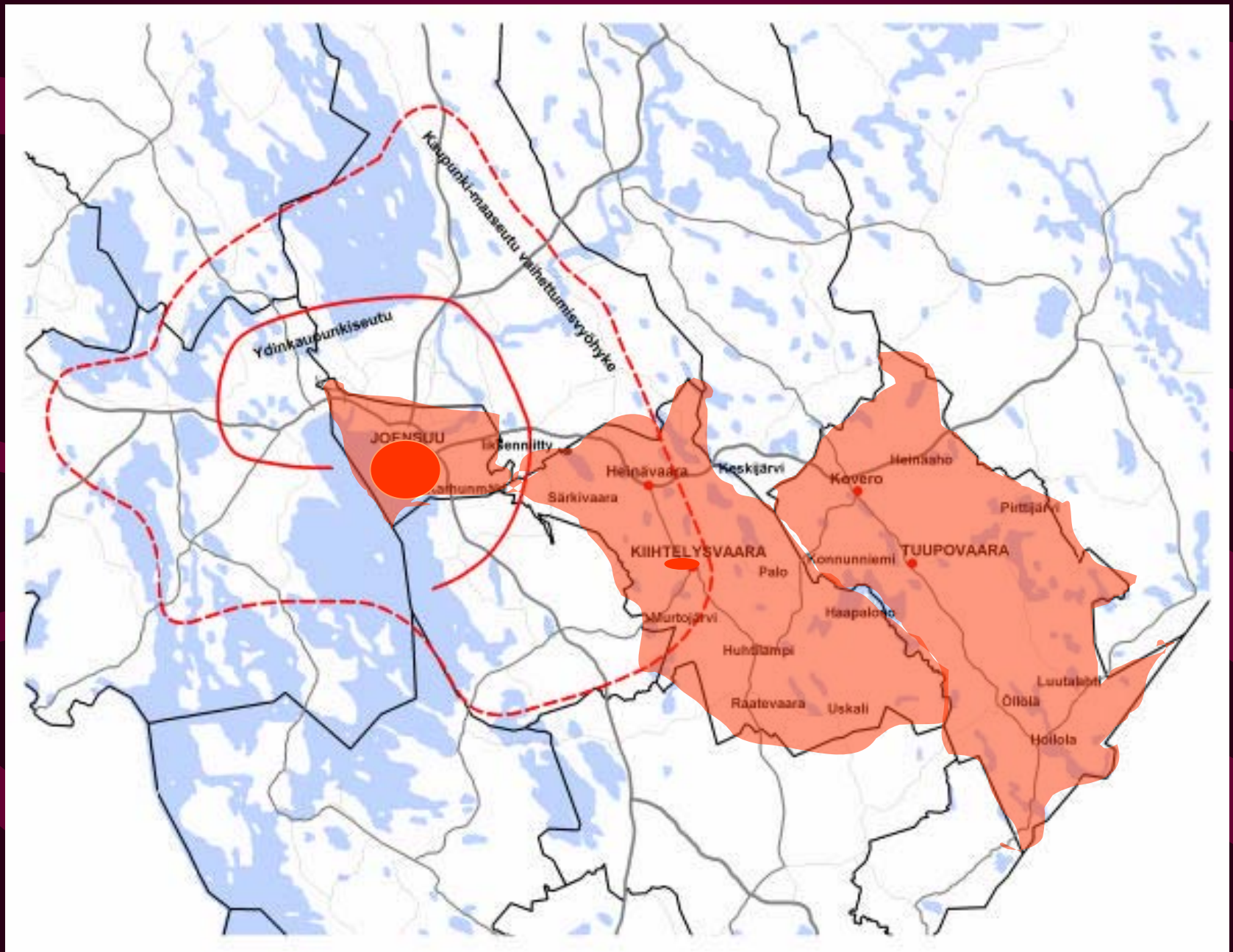
**Joensuun maaseutualueiden
kehittämis- ja markkinointiohjelma
2005-09**

Kuntaliitoksen seurantaryhmä
Alue- ja kuntatutkimuskeskus Spatia

Joensuun maaseutualueiden kehittämis- ja markkinointiohjelma 2005-2009

Kaupungin rakenteeseen kuuluu

- tiiviisti asutun **ydinkaupungin** lisäksi
 - **kaupungin läheistä asuinmaaseutua** ja
 - laajalti **harvaan asuttua maaseutua**
-
- Eri tyyppisten alueiden kehittämisen mahdollisuudet ja ongelmat ovat erilaisia
 - ydinkaupunkialueen arkiset käytännöt voivat vaatia maaseutualueella eri tyyppisen ratkaisun
 - lisäpiirteenä maatalouden ja kesäasumisen lisääntyminen
 - asukasyhdistysten toiminnan rinnalle kyläyhdistykset

Maaseudun Paras -seminaari

271106/jr

Joensuun maaseutuohjelman kehittämistoiminnan painopisteitä ovat

maaseudun maisema

ympäristö

kulttuuri- ja harrastustoiminta

monimuotoisen yritystoiminnan edistäminen ja

uusien palvelutuotannon mallien kokeilu

Aluetta markkinoidaan eri tavoin

asuin- ja yritysympäristönä sekä

matkailu- ja virkistyskohteena.

Ohjelmasta ei rahoiteta kaupungin normaalia toimintaa, kuten

tie- ja vesirakentamista, yksityisteiden ylläpitoavustuksia tai yhdistysten toiminta-avustuksia.

Ohjelman perusrahoituksesta käytetään

- 300.000 euroa kehittämishankkeiden osahoitukseen,
- 150.000 euroa markkinointiin
- Ohjelman kokonaislaajuudeksi pyritään saamaan vähintään 1,75 miljoonaa

Maaseutuohjelman keskeisiä toimijoita kaupungin lisäksi ovat

yhdistykset, yritykset, viranomaiset, seudulliset ja maakunnalliset organisaatiot

Maaseutuohjelman toteutusta ja seuranta varten on maaseutuasiain neuvottelukunta

Hankerahoituksesta päättää kaupungin KEHRÄ-työryhmä.

